

[Udenrigsministeren.]

fremmet mest muligt og hurtigst muligt, men jeg synes, det var berettiget sideløbende med de andre tanker at pege på, at inspektion, international kontrol med våben, har en værdi i sig selv. Hvis man virkelig på visse udvalgte områder i verden kunne enes om, at disse områder regelmæssigt skulle besøges af et internationalt inspektionshold, som med alle til rådighed stående videnskabelige instrumenter skulle holde rede på, hvilke våben der fandtes i dette område, ville man herved indvinde erfaringer, der kunne fortælle verden og regeringerne noget om, hvor effektive kontrolforanstaltninger overhovedet er. Jeg vil endda gå det skridt videre og sige, at selve gennemførelsen af et internationalt inspektionshold, selve det at holde en sådan international inspektion i arbejde, er dog udtryk for en vis tillid, som kunne virke befrugtende, således at nye opgaver kunne blive taget op. For at disse tanker ikke skulle stå som nye, almindelige ideer, der ville hænge frit svævende i luften, gjorde vi fra den danske regerings side i fuld overensstemmelse med partierne i det udenrigspolitiske nævn dette, at vi formulerede det som et konkret tilbud, idet vi gav udtryk for, at vi var villige til at overveje at stille Grønland til rådighed som led i en sådan gensidig geografisk og strategisk afbalanceret inspektionsordning. Disse fine ord betyder, at hvis den vestlige verden stiller Grønland og måske andre områder til rådighed for international våbeninspektion, så skal man fra sovjetisk side stille områder af tilsvarende geografisk og strategisk vigtighed til rådighed. Jeg tør ikke sige, om det danske forslag får nogen indflydelse på forhandlingernes gang, men jeg bemærkede, at den britiske premierminister omtalte dette danske tilbud i sin tale som led i en kæde af udtalelser, der bekræftede den vestlige verdens villighed til at indgå på realistiske nedrustningsforhandlinger. Nu føres nedrustningsforhandlingerne videre i det pågældende arbejdsudvalg i De Forenede Nationer. Jeg tror ikke på, at man under denne generalforsamling når frem til nogen konkrete resultater. Jeg vil tvivle på, om man overhovedet kan komme ind i praktiske forhandlinger, før De Forenede Stater har valgt deres nye præsident. Derimod skulle man meget gerne, inden

generalforsamlingen slutter, være nået frem til en aftale om en ny nedrustningskomité sammensætning og om, hvilke retningslinjer denne nedrustningskomité kan arbejde efter. Hvorvidt nogle af de tanker, jeg har givet udtryk for fra dansk side, kan bruges, vil vise sig, inden generalforsamlingen slutter.

Det er under denne debat blevet nævnt, at De Forenede Nationer befinder sig i en krise. Jeg tror i og for sig, det er rigtigt, selv om jeg tror, det er meget svært at vurdere, hvor alvorlig, hvor dybtgående denne krise er. Årsagen til krisen er vel først og fremmest denne sommers, jeg har vel lov at sige tragiske begivenheder i Congo. Der er givet udtryk for, at meget af den kritik, der er blevet rettet mod De Forenede Nationers virksomhed i Congo og mod generalsekretær Dag Hammarskjölds handlinger i Congo skyder over målet. Jeg vil mene, at Dag Hammarskjöld har handlet upartisk, at han har handlet i overensstemmelse med De Forenede Nationers grundprincipper, og at han ikke har handlet mod nogen stormagtsgruppes interesser; disse har ikke været det ledende for ham; han har handlet ud fra det congolesiske folks interesser. Hvorvidt det nu lykkes at finde en løsning på Congo-problemet, ved jeg ikke; jeg tror, man har den fornemmelse, at det tidspunkt nærmer sig, da et Congos parlament burde indkaldes og under et møde, der måske skal afholdes under De Forenede Nationers kontrol, bør vælge den regering og den administration, det lidende Congo trænger til.

Angrebene på generalsekretæren har medført visse forslag om ændringer af generalsekretærembedet. Fra sovjetrussisk side har man foreslået, at generalsekretærembedet blev nedlagt og erstattet med et tremandsdirektorium, repræsenterende øst, vest og de neutrale. Dette forslag fik ikke tilslutning. Efter min vurdering burde det heller ikke have tilslutning, idet det formentlig ville virke i retning af at svække De Forenede Nationer, og jeg tror, at alle, der ønsker at handle i fredens interesse og i udviklingslandenes interesse, må ønske sig alt andet end en svækkelse af verdensorganisationen, tværtimod må ønske sig en styrkelse af den. Men det er klart, at man kan sagligt behandle saglige forslag. Det afgørende er, at De Forenede Nationer til enhver tid har et stærkt og handlekraftigt udøvende organ.